

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

naziv **MENJAVA PRETOČNEGA SETA PRI PERITONEALNI DIALIZI (PD)**

koda **20.14**

Ključne besede: **Pretočni set, titanijski vmesnik, zaščitna jodova objemka**

Namen aktivnosti:

Povezava med katetrom za PD in sistemom dvojnih vrečk ali sistemom za priključitev na dializni aparat. Pretočni set je torej vmesno cevje in medtem, ko ga ne rabimo (med kopeljo), je slepo pokrit z ločitvenim pokrovčkom za pretočni set. Menjati ga je potrebno v točno določenih časovnih presledkih, da se v njegovem lumnu ne začno nabirati bakterije.

Potrebni pripomočki:

Set za menjavo pretočnega seta, ki vsebuje:

- sterilno posodico za jedno raztopino
- 2 sterilni prijemalki
- 2 sterilni ščipalki
- 2 sterilni kompresii
- sterilne zloženčke 5x5 cm (10 - 15 kom.)
- sterilne zloženčke 7,5x7,5 cm (5 kom.)
- sterilne tampone (5 kom.)
- jodova objemka
- 2 para sterilnih rokavic
- jedno raztopino (10 % betadine v fiziološki raztopini ali nerazredčeni betadine)
- 2 zaščitni obrazni maski (za medicinsko sestro in pacienta)
- pretočni set
- ločitveni jodov pokrovček za pretočni set
- po potrebi titanijski vmesnik
- material za toaleta izstopišča
- razkužilo za roke
- koš za komunalne odpadke

Predvideni čas izvajanja protokola (aktivnosti):

20 minut

Skrbnik protokola aktivnosti zdravstvene in babiške nege:

Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije

Potrebno število oseb za izvedbo aktivnosti:

1

odgovorna oseba protokola:

Mirjana Rep dipl. m. s.

omejitve, pripombe

Aktivnost ZBN lahko izvede:

bolničar	NE	
tehnik zdravstvene nege	DA	<i>pod določenimi pogoji (omejitve)</i>
diplomirana medicinska sestra	DA	
diplomirana babica	NE	

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

Izvedba aktivnosti zdravstvene nege:

1.	Na razkuženo delovno površino si pripravimo ves material, ki ga bomo rabili za zamenjavo pretočnega seta
2.	Pripravimo pacienta tako da odgrnemo pacientova oblačila, da nas ne bodo motila pri izvedbi posega
3.	<ul style="list-style-type: none">– roke si razkužimo– odkrijemo izstopišče katetra za PD,– ponovno si razkužimo roke
4.	<ul style="list-style-type: none">– odpremo set za menjavo pretočnega seta in zaščitno jodovo objemko– odpremo tudi steklenico z jodno raztopino (10 % betadine v fiziološki raztopini ali nerazredčeni betadine)
5.	na eno roko si nadenemo sterilno rokavico in z njo razporedimo material v setu za zamenjavo pretočnega seta ter v posodico damo nekaj zloženčkov, ki jih bomo uporabili za razkuževanje
6.	z neorokavičeno roko nato primemo steklenico z jodno raztopino in prelijemo zloženčke, ki smo jih prej dali v posodico
7.	<ul style="list-style-type: none">– nadenemo si še drugo sterilno rokavico– vzamemo si sterilni zloženček in z njim dvignemo pretočni set– podložimo sterilno kompreso pod peritonealni kateter
8.	kateter zažmemo z dvema sterilnima ščipalkama, ki ju namestimo tako, da gledata druga proti drugi, eno minuto razkužujemo z zloženčki, ki so prelit z jodno raztopino, spoj titanijskega vmesnika s pretočnim setom in peritonealni kateter
9.	namestimo jodovo objemko na spoj titanijskega vmesnika in pretočnega seta ter jo vrtimo tako dolgo, dokler ne pride jod v stik s celotno površino, vse skupaj pustimo delovati 5 minut
10.	<ul style="list-style-type: none">– iztopišče katetra lahko zaščitimo, tako da ga pokrijemo s sterilnim zloženčkom– rokavice zavržemo in si razkužimo roke– medtem odpremo nov pretočni set in ga izpustimo iz ovoja na sterilno površino v set za zamenjavo pretočnega seta
11.	po petih minutah si nadenemo novi par sterilnih rokavic s sterilnima zloženčkoma ali sterilno prijemalko odstranimo betadinski ščitnik (lahko ga povlečemo preko spoja na star pretočni set)
12.	odvijemo star pretočni set (s prosto roko ali pa s prijemalkami)

opombe:

<i>zagotovimo nemoteno izvedbo posega</i>
<i>zmanjšamo možnost okužbe</i>
<i>zagotovimo aseptično uporabo sterilnih pripomočkov in materiala ter nemoteno izvedbo posega</i>
<i>preprečimo iztok dializata, potem ko bomo odvili pretočni set odstranimo morebitne patogene bakterije, ki lahko povzročijo peritonitis</i>
<i>zagotovimo, da se razkužilo razporedi na spoju peritonealnega katetra in titanijskega vmesnika na celotni površini</i>
<i>zagotovimo aseptično uporabo pretočnega seta in nemoteno izvedbo posega,</i>

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

13.	s sterilnim zloženčkom primemo nov pretočni set	
14.	kateter za PD odložimo na sterilno kompreso, snamemo plastično zaščito in nato privijemo pretočni set na titanijski vmesnik	
15.	zapremo navoj na pretočnem setu in šele potem odstranimo ščipalki s katetra	<i>preprečimo morebitno kasnejše odvitje peritonealnega katetra in pretočnega seta, preprečimo iztok dializata</i>
16.	če ne bomo takoj zamenjali dializne raztopine, zamenjamo jodov pokrovček na pretočnem setu na koncu naredimo še toaleta izstopišča katetra za PD	

Opombe, omejitve protokola:

Pretočni set zamenjamo:

- vsakih 6 mesecev,
- po vsakem peritonitisu,
- pri mehanskih poškodbah ter
- ob onesnaženju pretočnega seta.

Ko je potrebno menjati raztopino za peritonealno dializo in pretočni set, najprej menjamo pretočni set in šele nato raztopino za peritonealno dializo. S tem dosežemo, da se ob morebitnem onesnaženju bakterije najprej sperejo v drenažno vrečko. V nasprotnem primeru bi se lahko z vtokom raztopine za peritonealno dializo v trebušno votlino zanesle bakterije, kar bi povzročilo peritonitis.

Pri menjavi pretočnega seta mora medicinska sestra opazovati:

- morebitne nepravilnosti na peritonealnem katetru,
- morebitne nepravilnosti na titanijskem vmesniku (pritrjen je na peritonealni kateter in služi kot povezava s pretočnim setom),
- posebnosti izstopišča katetra.

Menjavo pretočnega seta opravlja samo za to usposobljeno osebje.

Temeljna literatura:

1. Delovna skupina pri Ministrstvu za zdravje. Strokovne podlage za pripravo programa obvladovanje in preprečevanje bolnišničnih okužb. Ljubljana: Slovensko zdravniško društvo, Sekcija za klinično mikrobiologijo in hospitalne infekcije, 2003. Uredili: Tatjana Lužnik-Bufon, Marjeta Škerl.
2. EDTNA/ERCA. Peritonealna dializa. Priročnik za klinično prakso. 2009.
3. Ivanuša A, Železnik D. Standardi aktivnosti zdravstvene nege. Maribor: Univerza v Mariboru, Visoka zdravstvena šola, 2002.
4. Ivanuša A., Železnik D. Standardi aktivnosti zdravstvene nege. Maribor: Univerza v Mariboru, Visoka zdravstvena šola, 2002.
5. Kovač D, Lindič J, Malovrh M, Pajek J. Bolezni ledvic. 3. izd. Ljubljana: Klinični oddelek za nefrologijo, Univerzitetni klinični center; 2014.
6. Kubey W, Straka p. Comparison of Disinfection Efficacy of four PD Transfer set change procedures. Poster presentation: Annual Dialysis Conference 2005.
7. Ponikvar R., Buturovič-Ponikvar J. Dializno zdravljenje. Ljubljana: Klinični oddelek za nefrologijo, SPS Interna klinika, Klinični center Ljubljana, 2004.

NACIONALNI PROTOKOLI AKTIVNOSTI ZDRAVSTENE IN BABIŠKE NEGE

	organ, ki izdaja sklep o ustreznosti:	številka sklepa:	datum:	odgovorna oseba:
sklep skrbnika nacionalnega protokola	Sekcija MS in ZT za področje nefrologije, dialize in transplantacije	3/2014	13.11.2014	<i>Mirjana Rep</i>
I. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Delovna skupina za nacionalne protokole ZBN	1/15	06.02.2015	<i>Majda Oštir</i>
II. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Upravni odbor Zbornice Zveze	583/32	08.04.2015	<i>Darinka Klemenc</i>
III. sklep o ustreznosti nacionalnega protokola	Razširjeni strokovni kolegij za zdravstveno nego pri MZ	04-03a/04-2015	17.06.2015	<i>mag. Branko Bregar</i>

Dokument objavljen na spletni strani Zbornice – Zveze dne **29.09.2015**

Nacionalni protokol se uporablja najmanj do: **28.09.2017**